

1925 NOVEMBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

LXIV. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

11. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
CZILLINGER JÁNOS

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1925 évre általában 240.000 K., erdőtisztéknek 120.000 K.,
erdészeti altisztéknek 80.000 K.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok (alap. kamat vagy tagdíj) és az időn-
kint közzétett pótdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

Gróf Széchenyi István

A Magyar Tudományos Akadémia és egyben az egész magyar társadalom most ünnepelte a legnagyobb és leghívebb magyar* honépítő munkásságának egyik leginkább közismert mozzanatát, a Magyar Tudományos Akadémia újjáépítésének, tulajdonképeni megalapításának századik évfordulóját.

Ennek az ünneplésnek, de általában a napról-napra erősödő *Széchenyi* kultusznak nem csupán a hálás megemlékezés adja meg jelentőségét, hanem mindenekfelett annak a ténynek mindjobban átérzett meggyőző ereje, mely szerint megeseonkított országunkat csakis Széchenyi igéi, a Széchenyi által hirdetett erkölcsi megújhódás, Széchenyi politikája: az erkölcsi és társadalmi tisztaság emelhetik régi tündöklő fényébe.

* Politikai ellenfele: *Kossuth* Lajos nevezte Széchenyit a legnagyobb magyarnak, míg *Kemény* Zsigmond báró a leghívebb magyar jelzővel illette.

Mindjobban átmegy a köztudatba, hogy Széchenyi szel-
leme pótolja a mai nagy idők hiányzó nagy emberét s így
minden magyar embernek mulaszthatatlan kötelessége elmé-
lyedni ennek a nagy léleknek izzó hazaszeretetet árasztó
bűvkörébe.

Mi, magyar erdészek kétszeresen kell, hogy adózzunk
Széchenyi szellemének, kétszeres buzgalommal kötelességünk
a magyar társadalom eme munkájából részünket kivennünk,
mert hiszen ha mint magyar emberek régi szép országunkat
nyerjük vissza, mint erdészek egyben existenciánk majdnem
egészben elvesztett létalapjait szerezzük meg.

Így válik a Széchenyi-kultusz a mi kis körünkben *első-
rendű erdészeti életkérdéssé.*

*

Nem tudok jobban adózni ennek a nagy szellemnek és
ennek a hazafias mozgalomnak, mintha felhívom a t. Olvasó-
közönségünk figyelmét a közelmúlt években (1920) és a már
régebben (1888) megjelent két kiváló munkára*, amelyek
révén módunkban áll *Széchenyit* valódi nagyságában meg-
ismerhetni.

Az előbbi korszellemtörténetét adja annak az évszázad-
nak, amely *Széchenyi* felléptével napjainkig lezajlott, az
utóbbi pedig éles világításba helyezi *Széchenyi* küldetését
azáltal, hogy a *Széchenyi* felléptét megelőző, mélyre süllyedt
korszak politikai, gazdasági, közigazgatási és pénzügyi be-
rendezkedésének hű tükörképét mutatja be.

Ennek a két kiváló korszellemtörténetnek ismerete
tisztá képet tár elénk minden vonatkozásban, képessé tesz
bennünket a beteges pártpolitikai törekvésektől elferdített
helyzetképeknek egyenes magyar nemzeti politikai szem-
pontból való helyes megítélésére.

Mi, erdészek, akik rendszerint kint élünk a természet
ölén, akik ezekben a kérdésekben sokszor csak a napi sajtó

* 1. „*Három nemzedék*“, egy hanyatló kor története. Írta:
Szekfű Gyula. „Élet“ irodalmi és nyomda Rt. kiadása, megszerez-
hető bármely könyvkereskedésben, ára 70.000 K. 2. „*Régi Magyaror-
szág*“ és „*Új Magyarország*“, írta: Grünwald Béla. Sajnos, ez
utóbbi műnek mindkét kötete elfogyott, kéz alatt is aligha szerez-
hető meg, legfőljebb könyvtárakból kölcsönözhető ki.

félrevezető túlzásaira vagyunk utalva, igen komoly segítő-társunkat találjuk meg az ilyen értékes olvasmányokban.

*

Széchenyi az ő korában nagy szomorúsággal állapította meg, hogy hazája egy „Nagy Parlaghoz“ hasonlít. Oly mélyre süllyedt a nemzeti érzület a Széchenyit megelőző korban, hogy magyar nyelvünk nemcsak a hivatalos életben, de még az úri magyar társadalomban sem volt otthonos. Művelt ember röstelt magyarul beszélni. Ebben az időben bukkan fel Széchenyi. Jóllehet fiatal korában alapos kiképzésben nem részesült, sőt magyarul is csak felnőtt korában tanult meg, leküzdve minden belső és külső akadályt, leküzdve beteg szervezetének borzalmas szenvedéseit, a magyar nyelv első apostolává, a magyar közgazdasági élet legelsőrendű tényezőjévé nőtte ki magát. Széchenyi látta, hogy az ősi magyar bűnök a hiúság, szalmaláng, közretség és irigység, ez utóbbinak rokonai a pártviszály és uralomvágy állnak útjában a közértelmesség tágitásának, ezért kíméletlenül ostromozva a nemzet hibáit, sikerül azt dermedtségéből fölébreszteni. Bámulatos az az energia, amellyel minden vonalon a közélet minden ágában alkotni képes.

Ebben az időben úgyszólván minden létesítmény Széchenyi nevéhez fűződik, amit elvitathatatlanul mesteri alkotásai (Magyar Tudományos Akadémia, Lánchíd, Vaskapu, országutak, gazdasági egyesület stb.!) igazolnak. Látnoki képessége, prófétai ihlettsége szinte borzongató, ha tanulmányozzuk politikai rendszerét, felfogását: a magyar nemzetet mindenkor kettéválasztó közjogi kérdésben, a helyesen föl nem ismert nemzetiségi kérdésben, a ferde irányban fejlődött liberalizmus veszedelmében.

Most, száz év múlva látjuk, saját nyomorúságunkon érezzük a szomorú eredményt. Ha Széchenyit követjük, nem jutunk ide.

*

Ismétlem, áldozzunk a legnagyobb magyar nagy szellemének a magunk részéről azzal, hogy az ő örökbecsű ígét tanulmányozzuk, vigyük át annak belső értékeit a mi külön-

álló, megtépázott világunkba, kölesönözzünk azokból erőt, merítsünk reményt. Számúzzuk a mi intézményeinkből is mindazon elemeket, amelyek üres külsőségen, hiúságon alapulnak, ne engedjük át magunkat a gyűlölködés, pártviszály és uralomvágy veszedelmes kísértéseinek. A közértelmesség tágítása, lelki függetlenek nevelése, a nemzetiség kifejtése, az erkölcsösség és társadalmi tisztaság megtermik a maguk gyümölcsét, a mi várva-várt gyümölcsünket is.

Cz.

Az erdőbirtokhitelről szóló törvény végrehajtási utasítása

A történeti igazság kedvéért egész röviden kénytelenek vagyunk ismételten hangsúlyozni, hogy ez a törvény is azok közé a törvényalkotások közé tartozik, amelyek a szokásos előkészítés nélkül, oly körülmények között láttak napvilágot, amely körülmények a fizikai lehetőségét is kizárták annak, hogy egyesületünk kellő felkészültséggel és alapossággal idejében juttassa el észrevételeit illetékes helyre.

Sajnálatosképen ugyanez áll a végrehajtási utasítás megjelentetésére nézve, azzal a különbséggel, hogy ez utóbbi egyesületünknek egyáltalában meg sem küldték, jóllehet más minisztériumoknál a végrehajtási utasítások tervezeteit is meg szokták küldeni az illető érdekeltségeknek.

Úgy a törvény, mint a rendelet legmesszebbmenő, sőt jogilag szokatlan rendelkezéseket tartalmaznak a hitelező érdekeinek védelme és a miniszteri mindenhatóság biztosítása szempontjából. Legalább is szokatlan, hogy egy kétoldalú jogügylet engedélyezését, a föltételek megállapítását, a betartás ellenőrzését és végrehajtását, sőt az egyik fél részéről követendő gazdálkodási mód előírását és ellenőrzését is úgy a törvény, mint a rendelet egyetlenegy fórum, a földművelésügyi minisztérium államerdészeti adminisztrációjának kezébe teszi le minden föllebbezés kizárásával.

Ugyanannál az ügyletnél tehát az erdőszeti adminisztráció véleményező szakértő, engedélyező hatóság, ellenőrző

közeg, ítélkező bíró, végrehajtó, zárgondnok lehet egy személyben. Előírhatja a birtokos gazdálkodását, elveheti tőle a gazdaság vezetését, rendelkezhetik jövedelmének hova fordítása felől s mindezt egyedül a hitelező érdekében. Meggyőződésem az, hogy a mai gazdasági viszonyok között a hitelezőkben — nem véve ki ezek közül egyes pénzüntézeteket sem — minden óvatosság megvan a maguk biztonságának megvédelése érdekében, sőt megvan az a hajlandóság is, hogy a maguk jövedelmének megfelelő biztosítása érdekében a boldog adósról ne csak a bőrt, de még az ez alatt levő rétegeket is lehúzzák.

E téren inkább olyan irányú intézkedésekre van szükség, amelyek az erdőbirtokos részére könnyen megszerezhető, olcsó hitelt biztosítanak, mert hiszen föltételezem, hogy az erdészeti adminisztráció is tisztában van azzal, milyen óriási terheket volt kénytelen a kormányzat a veszített háború kövekezménye gyanánt az erdőbirtokra hárítani.

Sajnos, sem ebben az irányban, sem a birtokos jogainak védelme tekintetében egy betűt sem találtam sem a törvényben, sem a rendeletben.

Ellenben mindkettőben látható az, hogy a kötvények árfolyamának és a hitelező pénzüntézet érdekeinek védelmét (ami talán tulajdonképpen inkább a pénzügyminisztérium hatáskörébe tartoznék) az erdőgazdaság hivatalos képvisellete olyan drákói rendelkezésekkel iparkodott biztosítani, amelyekre tán a legridegebb pénzüntézeti szakértő sem mert volna gondolni, mert hiszen egy polgári követelés behajtását tán még ez sem bírta volna a közigazgatási hatóságokra.

A rendelet részleteire kitérni ez alkalommal nincs módomban.

Nincs módomban pedig azért, mert hiszen ez a rendelet sem egész és a kilátásba helyezett újabb rendelet kiadása előtt végre sem hajtható.

De ezenkívül szerény véleményem szerint igen lényeges kérdéseket olyan rapszódikus rövidegességgel érint, hogy újabb magyarázó rendeletek kivárása nélkül meg sem lehet érteni egyes intézkedéseknek a hatásfokát és terjedelmét.

Az ebben a kérdésben némileg mégis csak érdekelt magánerdőbirtokosok részére egyáltalán nincs más teendő, mint bevárni a pótrendeletek megjelenését.

Bíró Zoltán.

„Az alföldi erdők telepítéséről és a fásításokról“ szóló törvény életbeléptetése.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a belügyi, igazságügyi és pénzügyi miniszterekkel egyetértőleg kiadott 7.444/I. A—3. számú rendeletével tette közzé az „alföldi erdőtelepítése és a fásításokra vonatkozó törvény végrehajtási utasítását s egyben a törvényt a rendelet megjelenésének napján — folyó évi november hó 1-én — életbeléptette.

Az egész magyar nagyközönségnek, de különösen az erdő- és gazdatársadalomnak élénk emlékezetében él az alföldi erdőtelepítés erdőgazdasági vonatkozású szakkérdéseinek a legkülönfélébb tudományos szempontokból nemrégiben lefolytatott és kétségtelenül igen értékes megvitatása. Mindannyian büszkén hivatkozhatunk azokra a rendkívül tanulságos felolvasásokra, értékes kiadványokra, arra a ritka hozzáértéssel végzett széleskörű propagandára, nemkülönben osztatlan elismeréssel emlékeziünk ennek a mozgalomnak fáradtságot nem ismerő irányítójára.

Annál sajnálatosabb azonban, hogy a szép eszmének testet adó törvénynek és a végrehajtási utasításnak nem szabatos, sokszor a részletekbe fulladó, fölöslegesen nehézkes, bürokratikus intézkedései miatt az elvégzendő feladatnak gyakorlati kivitele szerencsésen megoldottnak nem nevezhető.

Hogy ez így történhetett, annak oka kizárólag a magyar erdész-társadalom közreműködésének negligálására, a „rólunk-nélkülünk“ rendszer következetes alkalmazására vezethető vissza.

Ennek a mulasztásnak az lehet további folyománya, hogy a mindnyájunk által egyaránt kitűzött közös cél mielőbbi elérése is valószínűleg kétségessé válik.

Az erdészeti igazgatásról szóló törvényben megjelölt új szervek felállítása óta csak formailag változott a helyzet, mert jóllehet az új erdőigazgatóságok működnek, az 1879:XXXI. t.-c. hatálya alá tartozó erdők *közigazgatási* ügyeinek intézésénél — hatáskör hiányában — önálló szerepük még nincs* s ezen a téren csupán a megszüntetett kir. erdőfelügyelőségek szerepkörét töltik be.

Tehát az új szervezet eddig még nem egyszerűsítette, hanem csak bonyolultabbá tette az erdészeti közigazgatást.

Az „*Alföldi erdőtelepítésről és a fásításokról*“ szóló törvény életbeléptetésével az alföldi erdők jogviszonyai azonban még jobban komplikálódtak.

Az 1923:XIX. t.-c. rendelkezései ugyanis kizárólag csak az *ezután telepített alföldi erdőkre, az ezután létesített fasorokra, gazdasági fásításokra és szélfogókra* vonatkoznak.

*Ennek ellenkezőjét legalább a törvényből sehol sem lehet kiolvasni.***

Ebből tehát az következik, hogy az *ezután telepítendő* alföldi erdők, fasorok stb., — amelyekre nézve az erdészeti közigazgatásról szóló törvény új fórumrendszere minden akadály nélkül érvényesülhet — *egészen más jogszabályok alá tartoznak, mint a már meglévő erdők.* Az *ezután telepítendő* erdőkre vonatkozólag betervezendő rendszeres gazdasági üzemtervek jóváhagyására, közigazgatási ügyeinek ellátására egészen más tagozatú fórumrendszer hívatott, mint a már meglévő erdőkre.

Előfordulhat például, hogy egy- és ugyanazon erdőbirtokosnak ugyanabban a dülőben fekvő, ugyanolyan talajminőségű erdeje két különböző erdőtörvény hatálya és különféle rendelkezései alá tartozik, előfordulhat, hogy ugyanannak az erdőnek teljesen azonos talajminőségű egyik része rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezelendő, míg a másik része nem. Előfordulhat, hogy valamelyik kötött for-

* Természetesen az erdőigazgatóságok új adminisztrációs feladatai nem esnek ilyen elbírálás alá.

** Az a körülmény, hogy a végrehajtási utasítás a már meglévő erdők összeírását is elrendeli, — ami egyébként igen helyes intézkedés — egyáltalán nem változtat a dolog lényegén.

galmú erdőbirtokosnak ugyanabban a dűlőben fekvő, ugyanolyan talajminőségű erdőbirtokára részben az 1879: XXXI. t.-c., részben az 1923: XIX. t.-c. vonatkozó rendelkezései alapján készítendő el a rendszeres gazdasági üzemterv, miután pedig mind a két erdőrészt nyilvánvalóan egy gazdasági üzemtervben egyesítve fog kelleni tárgyalni, ennek az erdőnek üzemtervét mindkét törvény alapján mindkét törvény végrehajtására rendelt különböző fórumok illetékesek elbírálni.

Van tehát már az új igazgatóságoknak erdészeti köz-igazgatási ügyekben is hatáskörük a *leendő erdők telepítésére és fasorokra stb. nézve*, azonban *így* nincs köszönet benne.

Talán túlhajtásnak látszanak a jelzett fonákságok, annyi azonban egészen bizonyos, hogy a közigazgatást nem teszik egyszerűbbé, egységessé és olesóbbá. Hogy ennek a hallgatag megkülönböztetésnek igen jelentékeny erdőgazdasági hátrányai is vannak, arról majd később lesz szó.

Köztudomású továbbá, hogy az 1879: XXXI. t.-c. 165. §-ának rendelkezései, nemkülönben a 34.209—1911. F. M. számú, a kopár, futóhomokos és vízmosásos területek kijelölésére stb. vonatkozó rendelet érvénye ma is fennáll. Fennáll pedig nemcsak a hegyvidékre, hanem az ország egész területére, az Alföldre is. Ennélfogva a futóhomokos területek kijelölésére, mikénti kezelésére stb. nézve *ma két érvényben levő különféle, külön, hatósági szervezetekkel rendelkező törvényes rendelkezésünk van.*

Az ilyen hiányok alkalmasak arra, hogy a könnyen keletkezhető ellentéteket kiélezzék s általában arra, hogy a törvények tekintélyét aláássák.

Elttekintve a jogviszonyok terén teremtett kedvezőtlebb helyzettől, általánosságban vizsgálva, egyfelől a kitűzött célt, másfelől a cél elérésére biztosított törvényes eszközöket, úgy vélem, hogy ez a törvény, ebben a formájában *nem elégíti ki a követelményeket.* Mint már előbb említettem, egyik nagy hibája a törvénynek az a hallgatag megkülönböztetés, ami által az alföldi erdők üzemtervszerű kötelezett-

ség szempontjából megokolatlanul kétféle kategóriába soroztatnak.

Üzemtervszerű kötelezettség szempontjából nem lehet kritérium az, hogy egy erdő előbb vagy utóbb létesült. Itt bosszulja meg magát az az eljárás, hogy az alföldi erdők telepítésére külön törvény készült, de ha már megjelent, nagy hiba, hogy ez a *törvény előbb született meg, mint a tulajdonképeni erdőfentartásról szóló alaptörvény.*

Az 1879: XXXI. t.-cikknek is egyik alapvető hibája volt az a megkülönböztetés, amelyet a törvény 17. §-a a tulajdonjogi címek alapján, vagyoni alapon tett. Ha annak idején ez a megkülönböztetés elmaradt volna, úgy nem következett volna be a magánerdők oly mérvű pusztulása, fatőkjűknek oly súlyos mértékű megfogyatkozása, mint ahogy tényleg bekövetkezett.

A magyar erdőgazdasági politikának tehát egyik elsőrendű *feladata*, hogy ennek a különben jeles törvényalkotásnak ezt a súlyos hibáját kiküszöbölje.

A magam részéről is annak a felfogásnak vagyok híve, hogy *úgy közérdekből, mint a birtokosok józanul felfogott érdekéből egyaránt helyes volna, hogyha minden erdő — bizonyos minimálisan megszabott határértéken felül — rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezeltenék.*

De itt hangsúlyozom, *hogy egy ilyen általános rendelkezés keretében az üzemterv alatt nem olyan rendszeres gazdasági üzemtervet értek, — mint amelyet például a 14500/1920. FM. számú üzemrendezési utasítás előír s amely tulajdonképen eredetileg csupán a kincstári és államilag kezelt erdőbirtokokra készült, — hanem egy aránylag csekély költséggel összeállítható s a célnak mégis megfelelő keret üzemtervet, amely nagy vonásokban az erdő fentartását és a fatőke épségbenmaradását biztosítja, s amely üzemterv egyenesen mentesítené az erdőbirtokosokat az évről-évre megújuló kérvényezgetésből s biztosítaná részükre azt, hogy évi rendszeres fahasználataiknak engedélyezését ne hozzávetőleges megállapítások és szétágazó gyakorlat, hanem törvényes intézkedésen alapuló világos rendelkezések szabályozzák.*

Ez egyaránt érdeke a végrehajtó szerveknek is.

Ezt a kérdést helyesen természetesen csak egy általános erdőtörvényben kívánatos rendezni, de ha már a földművelésügyi kormány arra határozta magát, hogy az alföldi erdőtelepítési törvényt egy területileg elhatárolt külön országrészre külön megalkotja, üzemtervszerű kötelezettség szempontjából az összes erdőket egyforma elbánás alá kellett volna vennie.

E tekintetben *soha alkalmasabb időpont, megfelelőbb légkör nem állott és áll rendelkezésére, mint a mai.*

Ma, mikor elveszítettük erdeink 84 százalékát, amikor közérdekből kívánatos úgyszólván minden legkisebb meglévő erdőfoltnak fenntartása, most, amikor ennek szükségessége *a köztudatba teljesen átment*, amikor a háború esetére szóló kivételes hatalom megszűnése után külön törvényes intézkedés alapján beterjesztett törvényjavaslattal (122/1922) történt ideiglenes gondoskodás* arról, hogy a magánerdők fahasználatai továbbra is üzemtervhez hasonló korlátozások alatt maradjanak, most, amikor a kormány oly megértéssel viseltetik a hivatalos erdészeti körök előterjesztéseivel szemben, *mulasztásnak*, de legalább is *következetlenségnek* tartom, hogy a *földművelésügyi kormány az erdőgazdasági politikának ezt az elemi követelményét — olyan értelemben, mint fentebb jeleztem — érvényre nem juttatta.*

Másodsorban aggodalommal lehet nézni a törvénynek azt az intézkedését, mellyel nem otthonos munkaterületeken pl. a fásorok létesítésénél olyan merev formák között, oly nehézkes eljárással oldja meg az elvégzendő feladatot, hogy ezek révén nem igen fogunk ezen a téren rokonszenvet aratni és különösebb eredményt elérni.

Már a szigorú értelemben vett *erdészeti feladatok* megoldása is azért veszélyeztetett, mert oly óriási tömegmunkát** zúdít az amúgy is túlterhelt állami erdőhivatalok nyakába,

* Amely ideiglenes gondoskodásnak végleges és törvényes rendezése annál is inkább mielőbb kívánatos, mert a gyakorlatban alkalmazott szétágazó végrehajtás könnyen ennek a kedvező légkörnek eltűnését eredményezheti.

** Gondolt-e a földművelésügyi kormány arra, hogy a katasz-

amelyet megoldani jelenlegi berendezkedésük mellett képtelenek. Súlyosbítja ezt az a körülmény, hogy a végrehajtási utasításban kontemplált eljárás túlságos bürokratikus és feleslegesen költséges.

Az összeírandó erdőről először kijelölési javaslat készítendő helyszíni felvételek alapján. Egyidejűleg a kijelölt terület ideiglenes határjelekkel állandósítandó, a határjelek jegyzék mellett átadandók. Ezután ugyanerről a területről kijelölési terv készítendő. Ez még semmi. Ezután jön csak az erdősítési terv, ehhez jön végül a rendszeres gazdasági üzemterv.

Hányszor kell az állami erdőhivatalnak erre az igen gyakran óriási távolságra fekvő erdőcskére kiutaznia, tárgyalásokat folytatni, a tervkészítések, esetleges felülvizsgálások, végrehajtási, ellenőrzési munkálatok lebonyolítása során. Esetleg ki kell jönnie az erdőfelügyelőnek, erdőrendezőnek, az erdőigazgatóság kiküldöttjének, az adóelengedés kérelmezése során pedig egészen bizonyosan, a pénzügyigazgatóság tisztviselőjének és az igazgatóság kiküldöttjének. Míg ezen különféle tervek letárgyaltatnak, jóváhagyatnak, mennyi mindenféle tárgyalásra lesz szükség. Mibe kerül mindez, nem is számítva a munkaerőket s azt a közgazdasági kárt, amely a birtokosok részéről szükséges képviseltetés során idővesztés révén merül fel.

Fölteszem a kérdést, hogy mindezt a költséget összevéve, vajjon nem tesz-e ki ez nagyobb összeget a beerdősítés költségeinél, sőt sok esetben az egész ingatlan értékénél?

Nem lett volna lehetséges a kijelölési javaslatot, kijelölési tervet úgy berendezni, hogy az egyben már kész erdősítési terv is legyen? Nem lehetett volna olyan eljárási módot kitalálni, amely szerint igen sok esetben,* az első kiszállásnál — kölcsönös megegyezés alapján — megszülessen a helyszínén elkészített és elfogadott kész erdősítési terv?

teri térképen feltüntetett erdők a legnagyobb részben nem egyeznek a tényleges állapottal s hogy legtöbb esetben az összes erdők formális felmérésére lesz szükség. Van-e erre elegendő személyzet?

* Pl. csekély kiterjedésű erdőknél és ahol a kataszteri állapot a célnak megfelelő megbízható adatokat tüntet fel.

Ha már csupán az erdészeti feladatok megoldása ilyen nehézkes teendőket ró erdőmérnökeinkre, hová jutunk a további feladatok megoldásával?

Ha elképzeljük azt, hogy a szigorú értelemben vett erdészeti feladatokon kívül községi határonkint fel kell keresniök minden 50 holdnál nagyobb szántót és legelőt és 20 holdnál nagyobb rétet, minden ilyen birtokon meg kell állapítaniok (hol térképen, hol közvetlen méréssel) a szegélyvonalak, utak hosszát, leszámítani azoknak a szegélyeknek és útvonalaknak hosszát, amelyekben kész fasorok állanak, mindezekre is kijelölési javaslatot, kijelölési tervet, fásítási tervet és használati tervet kell készíteniök, ha figyelembe vesszük, hogy a fasorok fahasználatának állandó ellenőrzése sokkal nehezebb, fáradságosabb, inkább időtrabló feladatot fog hárítani erdőmérnökeinkre, önkénytelenül az az érzésem, hogy itt valamiképen elszámítottuk magunkat s a megoldandó feladat munkamennyiségét alaposan alábecsültük.

Meggyőződésem, hogy a törvényben és a végrehajtási utasításban tervbevett munkálatokat *csakis külön műszaki segédszemélyzettel lehet a megszabott 5 éven belül elvégezni. Szociális szempontból igen üdvös volna az állásnélküli erdőmérnököket erre felhasználni.*

Egyébként a fasorokat lehet törzskönyvezni és rendszeresen kezelni, de viszont kétségbe vonom azt, hogy a fasorok használatára vonatkozó terveket pl. 50 kat. hold nagyságú birtokokra nézve 1:75.000 léptékű térképen félreérthetetlen pontossággal megfelelően elkészíteni s hogy ilyen léptékű vázlatok alapján a rendszeres fasorok használatát megfelelően ellenőrizni lehessen.

Itt is lehetett volna talán könnyítéseket elérni azáltal, hogy a fasorok helyének *kijelölését* stb. el lehetne ejteni. Hiszen ha a törvényben ki van mondva, hogy az idézett birtokkategóriák szerint felsorolt birtokosok kötelesek birtokukat fasorokkal szegélyezni (nem beszegélyezni,* mint a törvény mondja), minek ezeket a szegélyeket előre kijelölni?

* Éppen így idegen a magyar fülnek a „*tanyabelsőség*” meghatározás.

Ha például valamely esetben ez a rendelkezés például termőhelyi okokból végre nem hajtható, ezt a körülményt a végrehajtás ellenőrzésénél is lehet tisztázni.

A gazdasági fásítások fogalmának meghatározása is labilis és igen kényes. Ha már mozog a homok, ott már erdészeti feladatok vannak.

Ha pedig a gazdák és kisbirtokosok önmaguktól apróbb-cseprőbb csemereseket, remiseket létesítenek, ne vegyük el a kedvüket ettől azáltal, hogy állami kényszerrel avatkozunk dolgaikba. Egyébiránt is bizonyos minimális területháron alul minden üzemtervszerű kötelezettséget meg kellene szüntetni, már pedig a gazdasági fásítások legnagyobb része ilyen értékhatár alá esik.

Mindezek helyett vannak nekünk sürgősebb feladataink is. Amíg például a telecskai dombok legészakibb nyulványain elterülő sok ezer holdra terjedő se erdőnek, se legelőnek nem nevezhető 0.1—0.2 záródású meghatározhatlan valami nem nyer kultúrképet, addig, amíg például közvetlen a főváros környékén (mondjuk Pilisecsabán) éktelen kopár legelők meredeznek az égnek, addig elsősorban ezekkel törődjünk.

Mindez nem zárja ki azért, hogy szaktanácsokkal, közvetlen segítséssel, csemetékkal, suhángokkal bárkit is meg ne segítsünk.

Ezeken kívül még több apróbb észrevétel merül fel úgy a törvény, mint a rendelet ellen.

Így sok félreértésre fog okot szolgáltatni a beerdősítésre kijelölendő részleteknek a t.* 2. §-ában körvonalazott nem szabatos meghatározása, eltekintve attól, hogy szíkes földrészleteknek kötelező beerdősítésre való kijelölését ezidőszertint korainak tartom akkor, amikor a szíkes területek fásításának lehetősége még csak kísérleti stádiumban van s csak kivételes körülmények között (például Békés m.) oldható meg.

Ugyanilyen zavaros az útszéli fásítások ügye is.

* A „t.” jelzéssel a törvényt, a „v.” jelzéssel a végrehajtási utasítást jelölöm.

A t. 2. §. 4-ik bekezdésének végén így szól a törvény: „A fasorral való beszegélyezést a művelési ágak (rét, szántó, legelő), valamint a birtoknak a rajta áthaladó gazdasági utakkal való tagoltsága szerint kialakult szélein kell végrehajtani.“

A t. 2. §-ának 5. bekezdése szerint „a gazdasági fásításonknál főleg az utak mentén, ha a talaj minősége megengedi, gyümölcsfák telepítésére is figyelemmel kell lenni“.

Mindezek a nem egészen világos és határozott rendelkezések mellett a törvény részletes indokolásában az foglaltatik, hogy miután „az útszélfák fentartása az utak természetére szerint más miniszter hatáskörébe tartozik, ennek a törvénynek hatálya az útszéleken létesített vagy létesítendő fasorokra nem terjed ki“.

Ezek után igazán bizonytalan a helyzet a tekintetben, hogy mit kell az utak fásításával cselekedni. A most kiadott v. u. 8. §. 1. pontja szerint a gazdasági utak hosszát mindezek ellenére mégis csak össze kell írni.

A t. 3. §. rendelkezése új erdőtelepítés tekintetében igazságtalanul sújtja a korlátolt forgalmú erdőbirtokosokat. Hiszen a helyzet az, hogy erdőszegény vidéken rendszerint a korlátolt forgalmú erdőbirtokosok azok, akik erdejüket el nem pusztították, rendszeresen kezelték. Nemde, igazságosabb lett volna inkább azokat a birtokosokat erre a területpótlásra kötelezni, akik elsősorban voltak okozói az erdőterületek megapadásának.

A v. u. 15. §-a valószínűleg tévedésből „kir. erdőfelügyelőt“ említ. Az 1879. XXXI. t.-c. 28. §-a alapján kinevezett kir. erdőfelügyelő, sajnos, ma már nincs.

A v. u. 40. §-ában említett „használati terv“ elnevezés fogalomzavarra adhat okot, mert ez az elnevezés a véderdők üzemtervének különleges megjelölésére szolgált.

A t. 43. §. a nem nagyon közismert „közületek“-ről szól. Nem hagyható figyelmen kívül végül az a körülmény, hogy míg a megoldandó feladatok zömét a minden segéderő nélkül működő állami erdőhivatal végzi, az erdőigazgatóságoknak úgyszólván alig jut szerep s ez a munkálkodás is leg-

nagyobb részben jóváhagyott tervek másolatainak kiállítására, kivonatos másolatok készíttetésére terjed ki.

Itt már talán lehetett volna hatáskört adni, miért maradt tehát ez el?

*

Őszintén szólva, legtöbb reményünk abban a „Felhívás“-ban* lehet, amelyet a v. u. 7. §. 2. bekezdése értelmében az erdőhivatal *önként felajánlott erdősitések* foganatosítása érdekében intéz az erdőbirtokosokhoz. A magyar ember alaptermészetében van, hogy a jó szóra hajlik, sőt túlon túl áldozatokra is hajlandó. Személyes tapasztalataim is vannak e téren s nem egy esetben örömmel láttam, hogy egy kis rábeszélés, szakszerű útmutatás, a nem szívelt bürokratikus nehézségek eliminálása többet ér minden kényszerintézkedésnél, bár nem mondom, hogy bizonyos esetekben erre is szükség ne lenne.

Bízom benne, hogy mielőbb eljön az az idő, amikor úgy az „*alföldi erdőtelepítésről és a fásításokról*“, valamint az „*erdészeti igazgatásról és az erdőbirtokhitelről*“ szóló törvények *revíziójára* rákerül a sor, amikor majd módjában fog állni a magyar erdész társadalomnak is, hogy az elkészítendő új erdő-törvényjavaslatokat minden érdeklődő hozzászólásának lehetővételével komoly megfontolással előzetesen letárgyalhassa s véleményét a földművelésügyi kormánnyal közölhesse.

Czillinger János.

Az alföldi erdőtelepítés, mint faiparunk nyers anyagforrása

Irta: Zsák Lajos m. kir. erdőmérnök

Az ideális célok mellett az alföldi erdőtelepítés leg-hathatósabb mozgatója az anyagi haszonra való törekvés. Ez a cél vezette az első úttörőket is, mikor az Alföld sivár homokján mindjárt legértékesebb fafajainkat szerették volna megtelepíteni s ezzel a beültetett területeket minél jövedelmezőbbé tenni. Csak amikor a szomorú eredmény figyelmez-

* De még inkább a személyes érintkezés és meggyőzés munkájában.

tette a telepítőket túlzott igényeikre, látták be, hogy helyenkint már a közvetett haszon elérése is szép eredménynek tekinthető. Ennek a célnak kell ma is elsősorban érvényesülni az alföldi fásításnál.

A termőhelyi viszonyok szabják meg azt, hogy ezen két cél közül melyik érhető el egy esetleges erdőtelepítésnél, vagy amennyiben mindkét cél együttesen is felkarolható, melyikre fektethető a főszűly.

Ott, ahol sovány futóhomok megkötéséről, szikes területek, kiélt földek fásítással való megjavításáról van szó, értékes, iparilag jó hasznosítható fafajok ültetése többnyire csak másodrangú cél lehet, vagy egyáltalán számításba se jöhet s a legnagyobb haszonnal azt a fafajt fogjuk megtelepíteni, mely ezen céloknak a legtökéletesebben a legrovidebb időn belül meg tud felelni.

Abban az esetben azonban, ha ugyanezen célt több fafajjal egyformán elérhetjük, a faj megválasztásánál a fák műszaki felhasználhatóságát figyelmen kívül hagyni nem szabad. Ahol pedig a kedvező termőhelyi viszonyoknál fogva a közvetlen legnagyobb hasznot fatömegtermeléssel érhetjük el, elsősorban is azok műszaki tulajdonságait és az ezeken alapuló műszaki felhasználhatóságait, a jelenben és még inkább a jövőben várható keresettségét vesszük alapul a faj megválasztásánál, mert csak ezáltal remélhetjük, hogy a vágásra érett fa a fapiacra valószínűleg jól értékesíthető lesz.

Műszakilag bármennyire értékes és használható lehet azonban egy faj, ha fogyasztásának piaca olyan távol van, hogy az odaszállítás költségeit nem bírja, vagy nem termelhető oly nagy mennyiségben, hogy az illető feldolgozó iparágat állandóan és kellő mennyiséggel ellátni tudná, telepítése mégsem lesz jövedelmező.

Addig, míg az alföldi erdőtelepítés csaknem kizárólag a futóhomok megkötésére szorítkozott, főleg a közvetett haszonnyerés volt a főcél, most azonban, mikor a telepítésnek nemesak közvetett szükségessége, de közvetlen haszna is annyira köztudatba ment, hogy már a mezőgazdaságilag

hasznosítható területekből is mindtöbbet áldoznak az erdőtelepítés céljaira és amikor ezen aránylag elég jó termőhelyeken különböző fafajainknak egész sorozata ígérkezik eredményesen megtelepíthetőnek, a fák műszaki tulajdonságai és felhasználhatóságai, a belőle készíthető iparcikkek keresettsége, valamint ezen árúk nyersanyagszükséglete alapos tanulmány tárgyává volna teendő a fajok megválasztása előtt, hogy a beerdősített területek jövedelmét az eddiginél magasabbra emelhessük, mert csak így lesz indokolt a telepítés nemzetgazdasági szempontból.

Sajnos, nemcsak a jelenlegi Csonka-Magyarországon, de a háborúelőtti Magyarországon sem volt oly *anyagvizsgáló*-intézetünk, hol a különböző termőhelyi viszonyok között nőtt fák műszaki tulajdonságait pontos és részletes vizsgálat tárgyává tehattük volna s így, mint eddig, előreláthatólag a jövőben is ily fontos közgazdasági ténykedésnél, mint az alföldi erdőtelepítés, csak a külföld ezirányú vizsgálataiból vonhatunk következtetést.

Túlnyomólag ezen műszaki tulajdonságok ismeretének hiánya és a nemtörődomség oka annak, hogy dacára nagy fahiányunknak, mégis nagy fatömeg és fölösleges munka pazarlódik el azáltal, hogy az egyes fafelhasználási helyekre nem megfelelő fajtát dolgoznak fel. Különösen az Alföldön használtak fel a közelmúltban rengeteg szerfára alkalmas fát tüzelésre s gyenge tűzerejüknél fogva általános felhasználóságát tévesen igen kicsire becsülték.

Többen vannak talán még ma is, kik az alföldi erdőtelepítés csaknem kizárólagos céljául a tűzifa termelését tekintik. Igaz, hogy ezen célnak megfelelő méretű fát a sarjerdő üzemmódban kezelt erdő hamar természet s legalább az első fordulóban aránylag sok fát is ad; de az is köztudomású, hogy éppen a sarjerdő éli ki a talajt a legjobban és már a második, harmadik fordulóban hiába várunk ezen sovány, kiélt talajtól megfelelő fatömeget és jövedelmet.

A mezőgazdasági földek közti sorfásítás célja meg éppen nem lehet a tűzifatermelés, hol a kedvező termőhelyi viszonyok, a sok napfény egyes igen fontos műszaki tulajdonságok kifejlődésére oly rendkívül alkalmas.

Az alföldi erdőtelepítés és sorfásítás céljaul elsősorban az iparilag minél jobban értékesíthető szerfatermelést kellene tekinteni. A szerfatermeléssel a termőhely minősége és a fajok természete szerint több-kevesebb tűzifa úgyis adódik, bár ez a tűzifamennyiség rövid szerfaválasztékok készítésével igen jelentéktelenre csökkenthető.

Megfelelő szerfatermelés növekedésével kapcsolatban a drága szerfa- és faipari termékek behozatalának csökkenését érhetnénk el az esetleges nagyobbarányú tűzifabehozattal szemben. Tekintve e két választék közti nagy árkülönbséget, ezen változás ki- és beviteli mérlegünknek csak javára szolgálna.

A különböző fémek térhódításával inkább kisméretű és jobb faanyag után emelkedik a kereslet is minél többféleképen és minél apróbb részletességig dolgozható fel egy fafaj, annál jobban értékesíthető. Éppen ebben rejlik az alföldi erdősítésnél óhajtott szerfatermelés különös fontossága. Ha nagyméretű fatermelésre az Alföldön nem is számíthatunk, de természetünk olyan fákat, melyeknek ipari felhasználhatósága igen sokoldalú, melynek egy része megszállt területeinken levő erdőségekben klimatikus viszonyainál fogva nem volt nevelhető és melyeknek eddigi hiánya okozta részben azt is, hogy a külföldi faipar egyes nemével már azért sem versenyezhetünk, mert megfelelő nyersanyagunk sem volt hozzá, míg a külföld tengerentúli kereskedelme útján könnyebben beszerezhetette szükségletét.

Aminthogy a fának keresettsége nagy mértékben a faipar fejlettségétől is függ, úgy a faipar fejlődésének feltétele elegendő nyersanyag beszerzésének a lehetősége.

Hazai faiparunk egy részét a készárúkereslet hiánya, másikat a nyersanyag beszerzésének nehézsége bénította meg. Amelyik iparág pedig a nehéz szállítási viszonyok elkerülése végett a nyersanyag közelségében helyezkedett el, ezen területek lecsatolása folytán teljesen elveszett.

Egyes régi faiparágak nyersanyaggal való ellátásával, új iparágak megteremtésének lehetőségével nemcsak a faipar érdekeit támogatná az alföldi erdőtelepítés, de saját jövedelmességét is jelentékenyen emelni tudná.

Hogy ezen célt az alföldi erdőtelepítésnél megvalósíthassuk, szakítani kell azzal a felfogással, mely szerint minden erdősítendő területre azt a fajtát kell megtelepíteni, melynek termőhelyi igényeit a kérdéses terület a legjobban tudja kielégíteni.

Az Alföld igen változó termőhelyi viszonyainál fogva — ha ezt a célt szigorúan megvalósítanák — egy tökéletes arboretum képét adná, melynek közvetett haszna nagy lehetne, de közvetlen alig valami.

Tudjuk azt, hogy egyes fajok optimális termőhelyeiken kívül is többé-kevésbé díszlenek és pedig elég tág határok között. Ezen körülmény lehetővé teszi a fajok megválasztásánál azt, hogy aránylag kevesebb fajból nagyobb mennyiséget termelhetünk, mely után egy faipari vállalat inkább fog érdeklődni, vagy esetleg egy új telep felállításának gondolatát is felszínre vetheti. Annak ellenére, hogy egyes helyek valamely különben kiváló faj megtelepítésére előnyösek, ha az összes terület évi hozadéka oly csekély, hogy a fakereskedelemben számottevő egységet nem képez, kedvező árkialakulásra mégsem számíthat.

Ezt szem előtt tartva, az Alföldön már beültetett és ültetendő területeket oly módon kellene csoportosítani, — tekintetbe véve természetesen termőhelyi viszonyaikat és az egyes iparilag fontosabb fajok termőhelyi igényeit — hogy egyes, már meglevő, nyersanyaghiányban szenvedő faiparágat állandóan elegendő nyersanyaggal el tudjunk látni, vagy esetleg új iparág felállítását elő tudják mozdítani a megtelepült erdők évi hozadékai. Ez föltételezi elsősorban az egyes faiparickek évi szükségletének és az előállításukhoz szükséges nyersanyagmennyiségnek ismeretét az egyes fajok műszaki felhasználhatóságának alapos ismeretével együtt.

Ennek keresztülvitele végett egyrészt vizsgálat tárgyává volna teendő az alföldi erdőkben, díszkertekben itt-ott már megtelepült fajok műszaki tulajdonsága, megállapítandó volna, mekkora területet lehetne az egyes fajokkal eredményesen és gazdaságosan megtelepíteni, másrészt

miféle ipari választékokká dolgozhatók fel, mennyi az ezen iparickekhez szükséges nyersanyagszükséglet s tudna-e egyes ipartelepeket állandóan foglalkoztatni az összterület évi hozadéka.

Amennyiben valamely okból egyik vagy másik fafaj természetét indokoltnak nem tartanánk, megállapítandó volna, hogy helyette milyen más fafajok volnának telepítendőek egy más iparág támogatása érdekében.

Ezirányú részletes statisztika összeállítása volna mindenekelőtt szükséges, majd pedig a telepítők rábeszélése a kívánt fafajok ültetésére.

Annak megállapítása végett, hogy az alföldi erdőtelepítéshez ajánlott fafajok közül elsősorban melyeknek adhatunk előnyt, illetve mely faiparágat lehetne velük leginkább támogatni, talán nem lesz fölösleges, ha ezen ajánlott fafajok főbb felhasználhatóságát nagy általánosságban ismeretem.

Természetesen ezen adatok az egyes fafajok rendes termőhelyén nőtt példányaira vonatkoznak, hogy már most az Alföldön megtelepítve, miképen módosulna műszaki felhasználhatóságuk, azt — mint az előzőekben említettem — külön vizsgálat tárgyává kellene venni.

A telepítésre ajánlott lombfafélék felhasználhatósága a következő:

Akác. Felhasználható különböző gazdasági célokra; víz-, híd- és földépítésnél, telefon-, villany- stb. oszlopokra, vasuti talpfára, kocsigyártó-, gépszerkezeti, szerszám-, esztergályos- és asztalos-fára.

Almafa szerszám-, kádár-, kocsigyártófára, furnir- és esztergályos-árúk készítésére.

Aleurites laccifera politur, pecsétviasz, lakkokra.

Bálványfa kis mennyiségben díszműárúk készítésénél.

Bodzafa esztergályosárúkra, kocsigyártásnál.

Buxus (örökzöld) fametszés, finom esztergályozott árúk, képkeretek készítésére; fúvóhangszerekre.

Catalpa speciosa vasuti talpfára; építési és bútorfára.

Cseresznyefa (*Prunus cerasus*, Pr. avium) bútor-, esztergályos-, fafaragó-, kocsigyártófának; díszműárúkkészítésre.

Csertölgy csekély mennyiségben bútorfának, spiritushordók, vasuti talpfák készítésére.

Diófa bútór-, esztergályos-, képfaragófának; puska- agyra. A termés héja diófafác kivonására.

Eperfa szerszámfának mint akácot; hordó- és hajófának, mozaik és díszműárú készítésére.

Eger föld- és vízepítésre; bútór-, esztergályos- és fafaragászati célokra; mahagoni-, paliszander- és ébenfautánzásra, papírfára; csomoros rész díszműárú készítésre, gőzölve szivardoboz anyagára. Héja eszerzésre.

Fűzfa (fehér, törékeny, kecske) bútóriparban vakfának, játékszerek, csomagolóládákra; celluloze- és papírgyártásra. Vesszeje fonott bútór és kosárfonásra. Lombja lombtakarmánynak.

Kaspifűz járomfejekre, kapanyelekre, fapapucs és háztartási faragott árúk készítésére.

Ficus elastica gumielasztikum-, kaucsuk-készítésre.

Gleditsia gazdasági célokra, ostornyelekre, sövénykerítésre.

Hárs asztalos-iparban, vakfának; rajztábla, rajzasztal készítésére; fafaragászatban teknők, tálak, képkeretek, gépmoделlek, szobrok, gyermekjátékszerek faragására; hangszerfára. Celluloze- és papírfára. Szene rajz- és puska-porszénnek.

Juharfa (mezei juhar) tömör és furnírozott bútorokra; hangszerfára; esztergályos- és faragott árúk készítésére; szántalpagnak és parkettának. *Zöld juhar* cellulozefának.

Keleti Celtisz fúvóhangszernek, kocsirúdnek, evezőnek és ostornyélnek.

Kőrísfá kocsigyártó, vagon- és gépépítészeti célokra; szerszám-, bútorfára, repülőgépgyártásnál; tornaszerek, evezők, skik, szánkók készítésére. A *magyar kőrís* kiváló furnírfa. Lombja takarmánynak.

Körtéfa bútór-, esztergályos- és fafaragófára; fekete ében utánzására.

Maclura esztergályos-, fafaragófára; burkolati kockákra és vasuti talpfának.

Meggyfa (*Prunus mahaleb*, *Pr. serotina*) pipaszár-,

sétabot-, cigaretta-, szivarszipkakészítésre; egyéb esztergályos- és bútorfára; díszműárúképzítésre; mahagoni- és ébenfautánzásra.

Prunus padus löporgyártásra is.

Nyárfa (rezgő, fehér, fekete, kanadai, jegenye, piramissalakú jegenye) bútorigarban vakfának, tömítőfának, a kocsigyártásnál; csomagolóládára, rajztábla és rajzasztalnak; háztartási faragott árúk, szivardobozok készítésére; borító-, béléslemezek és fagyapotgyártásra; gyufaszál és gyufaskatulyára; celluloze- és papírfára. *Csomoros nyár* szép furnirt ad.

Nyírfa (bibircses) gazdasági fán kívül kocsigyártó-, esztergályos-, fafaragó- és asztalosfára; cipőszegnek. Kérgé cserzésre, tetőfedésre, kosárkészítésre, díszítésre. Nyírfakátrány-, kocsikenőcsfőzésre; a nyírfakorom jó betűfesték.

Olajfa (*Eleagnus angustifolia*) iparművészeti tárgyak készítésére.

Orgonafa esztergályos-árúk, iparművészeti tárgyak, bot, esernyőnyél készítésére.

Platánfa kocsigyártó- és talicskafának; esztergályos-, szerszámfára, díszműárúképzítésre.

Sophora japonica építési és szerszámfára.

Szilfa vízépítésre; vagón-, kocsigyártó-, esztergályos- és asztalosfára; csónak- és parkettakészítésre; mahagoniutánzásra.

Szilvafa műbútorfára, esztergályos- és fafaragászati célokra.

Tölgy (kocsányos, kocsánytalan) gazdasági fán kívül víz-, híd-, föld-, vasútépítésnél; telefon-, villanyvezetékoszlopoknak; gép-, vagón-, hajóépítésre; bútorigarban, parketta-, padló-, ajtó-, ablakfára; kádár- és esztergályosfára; tanninkivonásra. Kérgé cserzésre, lombja takarmánynak.

Vadgesztenye a bútorigarban vakfának, láda, durvább faragott árúk és celluloze készítésére.

Az ajánlott, illetve már részben eredményesen megtelepített fenyőfélék műszaki felhasználásai pedig a következők:

Erdei fenyő felhasználható magas föld- és vízépítésre, vasuti talpfára; szegletes és szelvényárúk készítésére, építő-,

asztalos- és fafaragó-anyagnak; gyanta-, terpentin-, korom- és szuroknyerésre. Tüi erdei gyapotra és fenyőolajkivonásra.

Feketefenyő valamint *Pinus rigida* és *P. ponderosa* felhasználhatósága nagyban megegyezik az erdei fenyőével.

Camaecypariszok, *Cupressusok* magas- és földépítésre; hajóanyagnak és vasuti talpfára.

Juniperus communis esztergályos- és faragott árukra; ostornyekek, botok, pipaszárak, pálinkáshordók készítésére.

Juniperus virginiana ezeken felül ceruzagyártásra. *Picea Engelmannii*, *P. pungens*, *Pseudotsuga Douglasii* felhasználhatósága körülbelül a lucfenyőével azonos, tehát építési fára, telefonpóznára, zsindelykészítésre; szegletes és szelvényárúk alakjában építő- és asztalosiparban nyersanyag-nak; cellulozegyártásra.

Taxodium distichum főleg bútor- és szerszámfára; faburkolatnak.

Thuja occidentalis és *Th. delebrata* víz- és földépítésre.

Ezek volnának azok a fafajok, — föltéve, hogy közben máris meg nem szaporodott a számuk — melyeket az alföldi erdőtelepítéshez eddig ajánlottak egy-kettő kivételével, amelyek műszaki felhasználhatóságának adatait megszerezni nem sikerült; mert ha nem is éppen valamelyik trópusi utazó leírásából lettek véve, mindenesetre mint igen különleges példányoknak a felhasználhatóságai a legtöbb szak-könyvben meg sem találhatók.

Igaz, hogy egy fafaj igen különböző faiparágaknak képezheti nyersanyagát s viszont egy iparág is többféle fajtából tud többet vagy kevesebbet elhasználni, mégis ipari szempontból föltétlen hátrányos az, ha egy iparág igen sokféle fát kénytelen feldolgozni. Egyrészt a sokféle fának igen sokféle a műszaki tulajdonsága, melyeknek teljes ismerete fölötte nehéz, a megmunkálásnál pedig föltétlenül szükséges; másrészt ugyanazon iparcikk előállítására a használható különböző fafajok esetleg más és más technikai vagy kémiai megmunkálást kívánnak, mely az üzemköltségeket lényegesen fokozza, avagy a vállalat életképességét is kétessé

teszi. Nem szólva arról, hogy ugyanazon célra felhasználható különböző fafajok ugyanazon műszaki tulajdonságainak jósága is igen tág határok között mozog és hogy ugyanazon termőhelyi igényekkel, ugyanazon műszaki tulajdonságokkal rendelkező különböző fafajok különböző növekedési tulajdonságainál fogva igen változó nagyságú, iparilag hasznosítható fatömeget tudnak adni ugyanazon idő alatt.

Tehát csak azon fafajok lennének telepítendőek, melyek minél több iparágnak, vagy ha csak egynek is, de olyannak képezik a nyersanyagát, amelynek árúja fölülte szükségesek s amely fafajok a termőhelyi viszonyok tekintetbevételével úgy fatömeg, mint minőség és gazdaságosság tekintetében a legmegfelelőbbnek ígérkeznek. Ezeknek a kiválasztása fölülte nehéz lesz. A sok külföldi fafajjal való próbálgatás, különösen melyek már ősi termelőhelyeiken is csak igen kevés és gyenge minőségű fát adnak, teljesen céltalan.

Alig hihető, hogy asztalosaink valamikor is hazai polittural fognak fényezhetni, vagy az Alföldön termelt kausukból készült Cordatic autógumik fognak szaladgálhatni poros utainkon stb.

Az Alföldön máris oly sok fafajt találhatunk itt-ott díszlenni, melyek legszükségesebb faiparunk megszokott nyersanyagszükségletét ki tudná elégíteni, ha azok kellő mennyiségben kaphatók volnának s amelyek az esetleg beerdősítendő területeket bátran elfoglalhatnák a nélkül, hogy ezáltal egyik vagy másik fafajból túltermeléstől kelene félni.

Tekintettel az ismertetett fafajok műszaki felhasználóságaira, a főbb famegmunkáló iparágak, melyeknek nyersanyagszükségletét az alföldi erdőtelepítéssel nagyrészen kielégíteni lehetne, a következők:

Kifejlett asztalosiparunk különböző ágai, mint épületi, bútór-, modell-, láda- és műasztalos tömör és furnírozott árúinak nyersanyagára az ismertetett fafajok közül igen sok alkalmas többé-kevésbé.

Nagyobb figyelmet érdemelne a faragott és esztergályozott árúk ipara. Igen sok faragott és esztergályozott dísz-

tárgy, kép-, tükörkeret, bot, esernyőnyél, pipaszár, szivar-szipka, gyermekjáték növeli a külföldi behozatalt.

A háztartási faragott árúk, mezőgazdasági szerszámnyelek készítésével eddiginél sokkal nagyobb mértékben lehetne foglalkozni.

Fonott árúk nyersanyagtermesztését is lehetne még fokozni.

Gyufagyáraink nyersanyagszükségletének kielégítése megszüntethetné a külföldi gyufabehozatalt.

Elesatolt cellulóze- és papirgyáraink is pótolhatók lennének, ha elegendő fűz- és nyárfánk volna.

Hogy milyen fontos cikk a gyanta és terpentín, azt a közelmúlt háborús évek behozatali statisztikája mutatja. Az Alföld termőhelyi viszonyai pedig kiválóan alkalmasak gyanta termelésére.

S miután ezen főbb iparágak nyersanyagszükségletét már néhány jellegzetes és hasznos, megszokott fafajok termesztésével is ki lehet elégíteni, nem további külföldi fafajok megtelepítésére kellene törekedni, hanem nagyobb figyelmet kellene szentelni hazai fafajainkra.

Az akác, a tölgy, kőris, erdei és feketefenyő, a különböző nyárfák, fűzek és a hárs mind oly fafajok, melyek részben nagy tömegükkel, gyors növésükkel és mindenesetre nagy felhasználhatóságukkal a beültetett területet igen jövedelmezően tudnák gyümölcsöztetni. A kisebb esztergályos- és faragott árúk érdekében a különböző vadgyümölcsök, orgona, boróka fokozottabb ültetése is indokolt volna.

Igaz, hogy a sarjerdő alak szerfatermelésre — eltekintve egy-két fafajtól — nem igen alkalmas s így fokozottabb szerfanyerés érdekében a vágásraérettség korát, illetve a vágásfordulót emelni kellene, mi viszont a sarjerdőknek több helyen szálerdőkkel való átalakítását, illetve szálerdőtelepítést vonna maga után.

Ezen szálerdők, tekintettel az alföldi termőhelyi viszonyokra és a fafajok növekedési erélyére, elég rövid vágásfordulóval bírnanak s ha ezáltal nem is nyújtanák azt az előnyt, amit a hegyi szálerdők különben nyújtanak szoktak,

mindenesetre a sarjerdők közismert hátrányait nem fejlesz-
tenék tovább.

Amely területen a talajviszonyok — állítólag — csak sarjerdőtelepítést engednek meg, az a terület véglegesen be-
erdősítettnek nem tekinthető, hiszen köztudomású, hogy
néhány forduló multával a legtöbb helyen csak kiélt, üres
területek, egy-két görbe fa fog szomorúan emlékeztetni a
hajdani szép sarjerdőre.

Természetesen azok a fafajok, melyek természetüknél
fogva szálerdőre nem alkalmasak, vagy legmegfelelőbb mű-
szaki felhasználhatóságukat egész fiatal korukban érik el,
— mint a fonófűz, a bottermelőfák, a kisebb esztergályozott
árúk anyaga — továbbra is sarjerdőben lesznek nevelendők,
de a lehető legjobban termő területen s csak addig, míg a
talaj termőereje túlságosan le nem gyengül.

Igy sarjerdők — esetleg mezőgazdasággal vegyesen —
váltógazdaságba is beilleszthetők lehetnének.

Az Alföld változó talajviszonyai a egyes szálerdők
telepítését kívánnák. A fafajok vegyítése csoportosan és
szálanként történhetne. Igen szép akáccal vegyes erdei-
fenyőállományt láttam, melyben mindkét fafaj szerfaszáza-
léka aránylag nagyobb volt, mintha külön-külön lett volna
telepítve.

A nyárfa, a kőris, az akác, a szil mind oly fafajok,
melyek fenyővel, azt hiszem, egész jól elegyíthetők és ugyan-
azon fordulóban is kezelhetők. Elegyített tölgy bátran állva
hagyható volna a második forduló végéig.

Hol a talaj erdősítési szempontból oly rossz, hogy szer-
fatermelésre egyáltalán nem alkalmas s még a legsilányabb
fafajok megtelepítése is csak igen nehezen — ha egyáltalán
— sikerül, mondjunk le mindenféle használatról s kezeljük
az erdőt mint legszigorúbb véderdőt, hol még a száraz alom
gyűjtése sem engedhető meg és elégedjünk meg a közvetett
haszonnal, mit nekünk talajjavítás, szélfogó, vadvédelem
vagy méhlegelő stb. alakjában nyújthat.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

I.

Meghívó

az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére.

Az Országos Erdészeti Egyesület folyó évi rendes közgyűlését hétfőn, december hó 7-én délután 5 órakor Budapesten, saját helyiségeiben (V., Alkotmány-u. 6. sz.) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett egyesületi tevékenységről.

2. Elnök, esetleg alelnök, továbbá 16 választmányi tag választása, még pedig 15 négy évre, 1 három évre.

A választmányból alapszabály szerint kiléptek, de újra választhatók: Bethlen István gróf, Biró Zoltán, Borhy György, Darányi Ignác, Draskovich József, Gyarmathy Mózes, Hering Samu, Hinfner György, Ivanich Ferenc, Kaán Károly, p. Nagy Sándor, Onczay László, Péch Kálmán, Rónai György; két hely halálozás következtében ürrült meg.

3. Az 1924. évi zárszámadás és az 1926. évi költségvetés előterjesztése.

4. Jelentés a Deák Ferenc-alapítvány kamataiból kiírt pályázatokról.

5. Indítvány a jövő évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

6. Egyéb indítványok. (Ilyenek az alapszabályok szerint a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnál bejelentendők.)

Van szerencsénk az egyesület t. tagjait felkérni, hogy a közgyűlésen minél számosabban vegyenek részt.

Az elnökség.

Gondoskodás fog történni arról, hogy a közgyűlés után a résztvevők fentartott helyen együtt vacsorázhassanak. A helyet a közgyűlésen fogjuk kihirdetni.

II.

Felhívás az ország erdőbirtokosaihoz!

Az Országos Erdészeti Egyesület hivatásának megfelelően az erdőgazdaságot érintő minden kérdést éber figyelemmel kísér és szükség esetén azonnal kész közbelépni a kormány illetékes tényezőinél. Ezen a téren való tevékenységét azonban

rendkívül megnehezíti, hogy az erdőbirtokosok sérelmes intézkedésekről, főként az adókivetés körüli sérelmekről konkrét adatokat nem bocsátanak az egyesület rendelkezésére.

Tisztelettel kérjük, hogy helytelennek vélt hatósági intézkedéseket (pl. a vagyonadó kivetésénél tapasztalt aránytalanságokat stb.) egyesületünk tudomására hozni, sziveskedjék, hogy az egyesület felterjesztéseit jövőben konkrét adatokkal is alátámaszthassa.

Budapest, 1925 október hóban.

Az elnökség.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL

A magyar kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére megengedem, hogy *Kallivoda Andor* és *Almássy István* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsosoknak, továbbá *Csopey Kornél* magyar királyi gazdasági főtanácsos, főerdőtanácsosnak nyugdíjaztatásuk alkalmából az erdészeti szolgálat terén szerzett érdemeikért elismerésem tudtul adassék.

Kelt Budapesten, 1925. évi október hó 5. napján.

Horthy s. k.

Mayer s. k.

A m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Ambrus Lajos* magyar királyi főerdőtanácsosnak nyugalomba vonulása alkalmából a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozom.

Kelt Budapesten, 1925. évi október hó 22. napján.

Horthy s. k.

Mayer s. k.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöki állásának betöltése.

Az Országos Erdészeti Egyesület december hó 7-én tartandó évi rendes közgyűlésének egyik kimagasló programmpontja az új elnök megválasztása.

Örömmel és bizalommal várjuk ennek az időpontnak közeledtét, annál is inkább, mert *Hadik János* gróf, elnökjelölt személyében hatalmas erősséget, biztos támaszt nyer az Országos Erdészeti Egyesület.

Hadik János gróf egyénisége annyira közismert, hogy tagjaink előtt nincs szükség az ő munkásságát bővebben ismertetni, elég ha arra hivatkozunk, hogy *Hadik János* gróf a magyar közgazdasági életnek *ma egyik legjelentékenyebb tényezője*, olyan egyéniség, aki a közgazdasági élet minden ága, így *különösen az erdőgazdaság* iránt is igen élénken érdeklődik s meggyőződését teljes energiával képviseli.

Őszinte örömmel köszöntjük őt elnökjelölti minőségében és kérjük t. tagjainkat, hogy az elnökválasztó közgyűlésen minél számosabban jelenjenek meg.

K Ü L Ö N F É L É K

Széchenyi István gróf és a Nagy Magyar Alföld. Ily címen tartott *Kaán Károly* államtitkár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja október hó 19-én, az Akadémia osztályülésén felolvasást, amelyen úgy a földmivelésügyi minisztérium, valamint az erdőigazgatóságok tisztviselői igen nagy számban jelentek meg. Nagyban emelte az osztályülés fényét *József és József Ferenc* kir. fenségek megjelenése.

Kaán Károly a választott tárgykörnek megfelelően *Széchenyi István* grófnak főként az Alföld gazdasági fellendítésére vonatkozó munkásságát ismertette. Kiemelte, hogy *Széchenyinek* meggyőződése volt az, hogy az Alföldnek a magyarság bölcsőjének anyagi és szellemi megsegítésével egyben az ország többi részének gazdasági és kulturális nivóját is emeli.

Hollandia képe lebegett *Széchenyi* szeme előtt, amidőn elsősorban az Alföld folyóinak rendezését, a Duna—Tisza-csatorna és egyéb csatornák, majd utak, vasutak megépítését veszi tervbe. Az Alföld fásítását szükségesnek tartotta. Ilyen erőfeltételek mellett remélte az Alföldet eszmei virágos kertté varázsolni. Az örökbecsű *Széchenyi idézetek* egész sorozatának tanulságos egészszé való értékes összefoglalását a jelenlevők élénk elismeréssel honorálták.

Az O. E. E. részvétele a Széchenyi-émlékünnepen és diszfelvonuláson. A f. évi november hó 8-án tartott nagyszabású emlékünnepen és diszfelvonuláson egyesületünk *Térfi Béla* alelnök vezetése mellett küldöttségileg vett részt. A küldöttség a Széchenyi-szobornál az O. E. E. koszorúját elhelyezte.

Beszámoló a m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola idei tanévnyitó ünnepélyes közgyűléséről. 1925 október 25-én tartotta a m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola tanévnyitó ünnepélyes közgyűlését, melyen a földmivelésügyi minisztériumot *Balogh* Ernő, a pénzügyminisztériumot *Pethe* Lajos miniszteri tanácsosok képviselték. Megjelentek az Erzsébet Tudományegyetem teológiai fakultásának, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület, az Országos Erdészeti Egyesület, a Mérnöki Kamara, a kir. Term. Társulat, Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város, a ker. egyházak, a m. kir. honvédség, a helyi hatóságok, intézmények, tanintézetek, egyesületek képviselői és magyszámú közönség.

A főiskola énekkara vezette be az ünnepélyt a magyar Hiszekegy eléneklésével, majd *Tettamanti* Jenő rektor üdvözlővén a megjelenteket, tartotta meg beszámolóját az 1924—25. évről.

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Herrmann* Emil és *Schelle* Róbert volt főiskolai tanárok elhúnytáról, röviden vázolván élettörténetüket, majd hosszasan tudományos munkásságukat, amellyel mindketten az európai hírű szaktudósok sorába emelkedtek. Szép szavakkal méltatta ugyancsak az elmúlt évben elhunyt dr. *Fodor* László főiskolai tanár érdeműs maradványát, majd mély nyomokat szántó beszéddel állított maradandó emléket nagyatádi *Szabó* Istvánnak, aki mint földmivelésügyi miniszter mindig lelkes, megértő pártfogója volt a főiskolának.

A főiskola belső életében történt személyi változások bejelentése után hosszasan fejtegette a főiskola szervezetét érintő fontos kérdéseket, amelyek a főiskolának megoldatlan problémái és amelyek a további fejlődésre nézve nagyfontosságúak.

Ezek: a tanári státus és a segéd-tanszemélyzet státusának végleges rendezése, a doktori képesítés jogának megadása, a magántanári intézmény létesítése.

A tanári kar anyagi érdekeinek sérelme mellett a főiskola reputációját és tekintélyét nagyon érinti a vonatkozó rendelet azon intézkedése, amely a főiskola tanári karát az egyetemi, műegyetemi és állatorvosi főiskolai tanárookra felállított külön státusból kihagyta. Ismerteti ez ügyben tett lépéseket.

A segéd-tanszemélyzet ügye kettős vonatkozásban vár megoldásra. Egyik a hiányzó állások betöltése, mert lehetetlen, hogy fontos tárgykörű tanszékek sokáig segéd-tanéró nélkül álljanak, másik a státus rendezése, amelyre vonatkozó javaslat az, hogy az asszisztensi állások ideiglenes jellegűek maradjanak, az adjunktusi állások pedig elvileg végleges kinevezéssel töltendők be és számukra az előléptetés a VI. fizetési osztályig biztosítható.

Súlyosan érintette a főiskolát a „létszámesökkentés“ is, amely máris a tudományos munkálkodás intenzív folytatásának lehetőségét veszélyezteti. Tudományos intézeteket „leépíteni“ nem, hanem csak fejleszteni lehet és szabad.

A doktori képzés jogának megadása és a magántanári intézmény életbeléptetése „nem dekoratív jellegű jogok és ennek megszerzése után törtetés, hanem a főiskolákon képviselt és ápoltt tudományok fejlesztésének szolgálatába állított nélkülözhetetlen hajtóerő, amelynek megadása már nem későhet soká.

A főiskola jelenlegi tanulmányrendje és szervezeti szabályzata teljesen egyező a külföldi hasonló célú intézmények szabályzatával, ahol pedig mindenütt mindkét intézmény rendszeresítve van. Így a németországi műegyetemen a doktori intézmény 1899 óta, a budapesti műegyetemen 1901 óta, a leobeni és psibrami bányászati főiskolán 1904 óta, a wieni Hochschule für Bodenkultur-on 1906 óta. A bányászati ágazatban Németországban a freiburgi 1921, a clauustali 1920 óta adnak a berlini, bresloui, aacheni műegyetemek bányászati és kohászati fakultásaival együtt az összes technikai főiskolákra egyetemleges érvényű szabályzat szerint doktori címet és magántanári képzést. Ugyanez az eset Angliában és Amerikában is.

Az erdészeti ágazatban azonos a helyzet. A giesseni, a freiburgi, a müncheni egyetemek és a zürichi technikai főiskola erdészeti fakultásai, az oberwaldi, mündeni és tharandti önálló erdészeti főiskolák régóta fel vannak a fenti jogokkal ruházva.

Ezután részletesen ismerteti a főiskola teljes kiépítésének múlt évi munkálatait és költségvetését. Ebből kiemeljük a következőket: a felszerelés pótlására 850, a villamos központ felállítására 425 millió korona állott rendelkezésre. Ezenkívül számos adománnyal bővült a felszerelés.

Összehasonlítva a felsőoktatási intézményekre (tudományegyetemek, műegyetem és a főiskola) fordított állami átmeneti és beruházási összhiteleket, meg kell állapítani, hogy főiskolánk nem részesült abban a dotációban, amelyet helyzeténél fogva megérdemelt volna. A békebeli 1913. és az 1914—15. évi költségvetésben az összhitelből 9.3 százalékot, az 1921—22. évben ennek egynegyed részét, 1923—24. évben 2.3 százalékot, 1924—25. évben 2.2 százalékot kapott.

Az újjáépítésre az 1921—22. évben a két menekült egyetemre az összhitelből 23 százalék, főiskoláinkra 1.7 százalék, 1922—23. évben már csak 0.6 százalék jut.

Átlagban a békebeli részesedés egyharmadával szemben most csak 3 százalékkal van képviselve a két technikai főiskola.

Hazánk újjáépítésének munkájában főszerep jut a mérnöki karnak, tehát országos érdek a technikai főiskolák korszerű fejlesztése, illetőleg menekült főiskolánk mielőbbi talpraállítása. E végből újra a bányász- és erdész-társadalomhoz is fordult eddigieknél hathatósabb segítségért.

A hitelösszeg csekély volta nem engedi meg a könyvtár korszerű fejlesztését sem. A békebeli 300 hazai és külföldi folyóirattal szemben, jelenleg csak 180-ra lehet előfizeni. Anyagiak akadályozzák meg a tanszemélyzet külföldi tanulmányútjainak lehetőségét, amely pedig a tudomány fejlesztésének és a külföldi kapcsolatok megteremtésének egyik alapfeltétele. Nagyon is „produktív jellegű“ állami beruházás lenne a szellemi tőkegyűjtésre fordított összeg is.

Végül hosszasan és meleg szeretettel foglalkozott a főiskolai hallgatóság szociális helyzetével, amelyen javítani nemcsak kötelesség, hanem elsőrendű állami és társadalmi érdek. Meg kellett állapítania, hogy a mai társadalom vagyonos része érzéktelen azon morális és szociális kötelezettségekkel szemben*, amellyel tartozik a nemzetfentartó és a legértékesebb társadalmi réteget alkotó művelt középoszály jövőjének.

Társadalmi segély mindössze 5 millió korona volt. Segélyző Egyesületünk egész évben csak 2 millió korona felett rendelkezhetett a tavalyi 16.5 millióval szemben. A földművelésügyi minisztérium 23.5 millió koronával támogatta a menzát és internátust, amelyért hálás köszönet illeti *Kaán* Károly államtitkár urat.

A költségvetésből is hiányzik a diákjóléti intézmények támogatására békében rendszeresen beállított összeg. Ez békében 7200 aranykorona volt, jelenleg pedig semmi, holott az egyetemek és a műegyetem tavaly e célra 2.5 milliárdot kaptak. Bővítésre és fejlesztésre szorul a főiskola internátusa is. Befejezésül a főiskolai ifjúsághoz intézett mélyenjáró, munkára és hazaszeretetre buzdító szavakat.

A számok és megdönthetetlen tények alapján nyugvó gyönyörűen felépített beszámolót lelkes tapsviharral köszönte meg a nagyszámú közönség, amely a Himnusz eléneklése után távozott a főiskola díszterméből.

(v. Bokor.)

Külföldi tudósok látogatása a főiskolán. Folyó hó elején főiskolánkat meglátogatta keleteurópai útjáról visszatérőben dr. Helmut *Gams* biológus, a wasserburgi (am Bodensee) bioló-

* Részletes adatokat a rövidesen megjelenő „Évkönyv“ tartalmazza.

giai állomás vezetője és dr. Erich *Warmund* geológus munkatársa. A tanári kar 3 napig vendégül látta őket, mialatt Sopron vidékén folytattak tanulmányutakat és megsejmelítették a főiskola vonatkozó gyűjteményét.

Uj meteorológiai állomás. A m. kir. Országos Meteorológiai és Földmágnesség-i Intézet Alsófügödön II. osztályú meteorológiai állomást állított fel, amely nemcsak Abauj-Torna vármegye egyetlen magasabbrendű állomása, de egyúttal Csonka-Magyarország legészakibb állomása is. Dr. *Réthy* Antal egyetemi m.-tanár, közgazdasági egyetemi előadó szeptember 26-án utazott le Pestről az összes műszerekkel és azokat felszerelve, szeptember 28-án adta át a mezőgazdasági kultúrát is hathatósan szolgáló intézményt rendeltetésének. Az állomás vezetésével dr. *Thóbiás* Gyula földbirtokos, a Magy. Meteorológiai Társaság választmányi tagja, a vezető helyettesítéssel pedig *Szlovik* István okl. gazda bízott meg.

Abauji golya Ausztriában. Dr. *Thóbiás* Gyula alsófügödi földbirtokos, a M. Kir. Madártani Intézet rendes megfigyelője által 1923 június 23-án az abauj-tornamegyei Aszaló községben fióka korban jelölt, 8308-as számú fehér golyát, mint a 8306,—7,—9 számú gyűrűkkel jelölt golyák testvérét 1925 május 17-én Eselsberg revierben, Alsó-Ausztriában lelőtte egy kerülő. A madár, mint onnan jelentik, átvonulóban volt.

A „**Vadászati Utmutató**“ a vadászat, vadvédelem, vadászbiz és fegyvertechnika **szakzsebnaptára** Nagy László szerkesztésében, minden vadászemberre nélkülözhetetlen tudnivalókkal, megjelent. Az 1925—1926. vadászati idényre szóló, pénztárcaszerűen zárható, egészen vászonkötésű, ízléses nyomdai kiállítású vadászszsebkönyv megrendelhető a szerkesztőnél, Budapest, VIII., Nap-utca 4. sz. Ára 60.000, díszesebb kötésben 75.000 korona.

Az erdőhasználati jegyzet (litographia) megjelenhetik. A legutóbbi lapszámunkban közölt felhívás eredménnyel járt, mert szaktársaink előjegyzéseikkel lehetővé tették, hogy főiskolai ifjúságunk részére az „Erdőhasználati“ jegyzete sokszorosíttassék.

Egy példány ára 100.000 korona lesz.

A litographia elkészítése azonban a közbejött akadályoknál fogva csak január 1. táján jelenhetik meg.

Kató Pál IV. e. m. h. ezúton kéri a 100.000 K vételár sürgős megküldését.

Ugyancsak örömmel vesszük tudomásul, hogy a „Növény-tani intézet“ vezetője is kiadja az „Általános Növénytan“-t egy 350 oldalra terjedő jegyzet alakjában. Ára 110.000 korona lesz.

Halálozás. *Bencze* Gergely miniszteri tanácsos, a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola nyug. rendes tanára, az O. E. E. rendes tagja, Sopronban 72 éves korában, f. évi október hó 15-én elhunyt.

Bencze Gergelyben a régi selmeci erdészprofesszoraink utolsóját veszítettük el, olyan tanárunkat, akit a mai erdészgenerációnak úgyszólván minden tagja ismert, ki mint átfogó kapcsoló, közös emléke marad úgy a régi erdészgárdának, mint az ifjú nemzedéknek.

Életrajzi adatainak és működésének ismertetésére legközelebb visszatérünk.

Ondrus Gyula m. kir. főerdőtanácsos, az O. E. E. rendes tagja, f. évi október hó 10-én Budapesten 59-ik életévében hirtelen elhunyt.

A kincstári erdőgazdaságnak egyik kiváló szakemberét veszítettük el benne. A nagy összeomlást megelőző években a bustyaházai m. kir. főerdőhivatal élére került, a megcsönkített országban legutóbb a földmivelésügyi minisztériumban teljesített szolgálatot.

Megnyerő modora, bántó él nélküli szellemes humora, a szomorú időkben is mindig derűs kedélye örökre feledhetlenné teszik vonzó egyéniségét.

Néhány sorban kaptunk értesítést, hogy *Koller* János főerdőtanácsos — mintegy hat héttel ezelőtt — Zsarnócán elhunyt.

Béke hamvaikra.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1925. évi XI. füzetének
HIRDETÉSEI.**

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajtaival szedett hirdetés milliméterenkint 2500 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 400.000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajtaival szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apróhirdetéseknél egy szó 1500 K, álláskeresleti hirdetéseknél 700 K.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

VUK M. ES FIAI BUDAPEST

FATERMELŐK ÉS FAKERESKEDŐK

ALAPÍTTATOTT: 1847

Vásárolnak tölgydongafa-, talpfa-, vagy tűzfatermelésre alkalmas erdőket tővön és feldolgozott fakészleteket.

Iroda: V. kerület, Kálmán-utca 10.

Fatelepe: V. kerület, Váczi-út 160.

(1. VI. 5.)

Okleveles, nőtlen, katonaviselt erdőmérnök alkalmazást keres erdőgazdaságban, vagy faipari vállalatnál. Leveleket „Ambició“ jellegével a kiadóba kérem. (3. IV. 3.)

Erdőrendezést, revíziót vállal Jászai Béla okl. erdőmérnök, Veszprém. (4. IV. 3.)

Erdőőri állást keres erdőőri szakvizsgával és négyévi gyakorlattal bíró 30 éves, ez idő szerint nőtlen. Lenner Géza, Sümeg-Csehi, Zala megye. (5. III. 2.)

Keresek megvételre egy jól idomított angol szettert. Ajánlatot az ár megjelölésével Boross György erdőmérnök Somogyásárd, kérek. (6. II. 2.)

Az egri főkáptalan margitaerdői gazdaságában posta, vasútállomás Szentmargitapuszta (Szabolcs megye) eladatik: 150.000 drb kétéves akáccsemete, ezenként 150.000 korona. 300.000 drb kétéves amerikai kőriscemete, ezenként 125.000 korona. 93.000 drb egyéves amerikai kőriscemete, ezenként 80.000 korona. Intézőség. (8. II. 1.)

Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX, Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tővönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben készséggel áll az erdőbirtokos és erdőtiszt urak rendelkezésére.

(2. XII. 11.)

VIZI JENŐ KÖRMENDI FENYŐMAGPERGETŐGYÁRA

KÖRMEND (VAS MEGYE)

Ajánl a legolesőbb napiáron szavalott magas csirakéességű erdei, fekete-, lúe-, vörös- stb.
fenyőmagvakat, továbbá
mésü akác-, juhar- köris-, gledics-, éger- stb.
lombfamagvakat, mint
frisstermésü alma-, körte-, cseresznye-, mahalob-
myrabolán- stb.

gyümölcsmagvakat

Fenyőmagpergetőtelepünk, mint ilyen, a legnagyobb Magyarországon
Nagyobb szükséglet esetén külön előnyös árajánlattal szolgálunk

Fávirati cím: „Vizi, Körmend“

(7. XI. 2.)

Szakiskolát végzett, 23 éves, erdőőr, kitünő szolgálati és szakvizsga-bizonyítvánnyal, állást keres azonnali vagy későbbi belépésre. Cím: Bögre József erdőőr, Kőrösladány, Békés m.

(10. III. 1.)

Négy középiskolát és szakiskolát végzett, 30 éves, erdész, kinek felmondatlan állása és hétévi gyakorlata van, állást keres. Szíves megkeresést „Erdész 1896“ jellegére a kiadóhivatalba kér.

(9. I. 1.)

Kocsántalan tölgymakkot (*Querc. sessiliflora*), kocsányos tölgymakkot (*Querc. pedunculata*), esertölgymakkot (*Quercus cerris*) és egyéb lomb- és tűlevelű fák magvait csíráképessegi jótállással szállít: Keiner Rezső ny. m. kir. erdőmérnök, erdészeti mag- és csemetekereskedő, Gödöllő.

(11. I. 1.)

